

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententia adversaria proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. II. Quid, & quæ sit qualitas. 647

idem scribit lib. de artis medica constitutione in Isagogicis. Et hæc primum docuit aperte Hippocrates; postea explicuit Aristoteles, vt idem scribit rom. 6. lib. 1. Methodi medendi, cap. 2. & rom. 1. lib. de natura lib. faciat. cap. 3.

Considerant, & Iuriconsulti intrinsecam, & extrinsecam qualitatem, & substantiam, vel specificam, & accidentalem: siquidem, & prædij qualiter se habere dicantur, secundum propriam bonitatem, salubritatem, & amplitudinem, apud Iuriconsul. Celsum in l. 86. quid aliud, de verbor. & rerum significat. lib. 5. tit. 16. vbi lego non æqualiter, sed qualiter, quamquam: sed num bene, ipsi viderint, Alciatus ipse, æqualiter legat, & aliter alij sentiant. Porro extrinsecam qualitatem prædij, est illa quæ servitutis impostio est, vt bene Baldus in authentic. ei qui, C. de bonis authorit. iudicis possidend. definitur, servitutem esse accidentalem habitudinem, & extrinsecam qualitatem prædij. Nam ea dum fundus vti optimus est, venditur, omnino excluditur, & liber censetur natura, vt scribit Venuleius Iuriconsul. in l. 75. quod ad servitutes de exstion. lib. 21. l. 2. considerant, & in delictis, seu criminibus, contractibus, testamentis, & alijs, & personarum, & negotiorum, & rerum qualitates, quæ per singula explicare non est necessarium.

Tercio significat quodcumque accidens, seu quaecumque accidentalem affectionem, vt Porphyrius in c. de genere, dixit accidentia omnia prædicari in quale.

Qualitas, inquit Gregorius Tolosanus, est ens accidentale, & forma accidentalis incorporalis, ratione cuius vel secundum quam, quidpiam dicitur quale, veluti à iustitia dicitur iustus, à albedine albus: sic de similibus. Quæ qualitatis finitio sumpta est ab effectu, & à posteriori, nam qualitas est causa formalis qua efficiuntur quales; est & qualitas per passionem, vt dicimus, quale calefactum, refrigeratum, iustum per iustitiam, &c. habet etiam ex nostra coniunctione genus, & differentiam, satis autem superque constat genus, & substantiam, & accidentium generale esse ens.

Vltimo significat accidens quoddam reale absolutum à quantitate distinctum, in qua acceptio hic queritur quid sit.

Tandem alij sic definiunt. Qualitas est accidens reale constitutum ad perficiendam substantiam in suo esse, vel in virtute agendi.

Aliam denique definitionem hoc modo fabricatus est P. Hurtado. Qualitas est accidens absolutum à qualitate distinctum.

SECTIO II.

Nostra sententia proponitur.

Prima conclusio: difficillimum est naturam qualitatis vt sic secundum prædicata essentialia vnica definitione essentiali definire, quæ conveniat omnibus speciebus qualitatis. Tum propter varias convenientias quas species huius prædicamenti habent cum speciebus aliorum prædicamentorum. Tum maxime propter disconvenientiam diversissimam, qua dividuntur, & separantur species huius prædicamenti, ratione cuius maxime dividuntur Doctores in assignanda aliqua definitione comprehendente omnes qualitates, quod egerime sit ab ipsis: quapropter nulla ex eis quas numeravimus, est præcedenti aliquo defectu desinit laborare.

Secunda conclusio: prima definitio Aristotelis est vitiosa. Probatur sic: à paritate rationis, nam hæc esset defectuosa definitio, quantitas est quæ quanti esse dicimur, & relatio est quæ relati esse appellamur, & vbi est, quo vbiati constituimur: ergo propter eandem rationem defectuosa dicenda est Aristotelica definitio.

Secundo illa definitio quæ non est clarior de finito ex eo quod explicet ignotum per æque ignotum laborat vitio obscuritatis: sed ita se habet hæc definitio: ergo est vitiosa: maior est vna ex regulis definitionis; minor probatur: hæc definitio explicat qualitatem per ipsum effectum formalem primarium: sed effectus formalis qualitatis est æque ignotus, ac ipsa qualitas, tam ignotum, & difficile est cognoscere quid sit quale, quam quid sit qualitas, ratione cuius obscurissimum est cognoscere quid significet hæc denominatio qualis, & qualitatis, & in quo distinguatur à denominationibus cæterorum accidentium: ergo.

Tertia conclusio: secunda, & tertia definitio non recte traduntur prima, quia insufficientes; nam illa est insufficientis definitio, quæ non convenit omnibus contentis sub ratione definiti vt sic: sed ita se habet hæc definitio: ergo, &c. probatur minor, in Angelis dantur veræ qualitates vt intellectiones, volitiones, intellectus, & voluntas: sed in Angelis non dantur formæ quas sequantur tales qualitates, quia cum Angelus sit substantia completa simplicissima, carens omni compositione essentiali physica, nulla constituitur forma substantiali, quam possint sequi qualitates Angelis: ergo.

Altera definitio desumpta ex Divo Thomæ non placet, quia dum qualitas dicitur modus, seu determinatio subiecti, vel sumitur quatenus modus distinguitur à propria entitate, & realitate simpliciter, vel quatenus in latiori quadam significatione dicitur modus: sed neutro modo explicat proprie essentiam qualitatis: ergo, &c. Probatur minor quantum ad primam partem, quia si qualitas in tali definitione sumatur rigore pro modo, definitio illius non convenit præcipuis

QVÆSTIO II.

Quid, & quæ sit qualitas.

SECTIO I.

Sententia adversaria proponitur.

ARISTOTELES 5. metaphysica agens de prædicamento qualitatis sic definit qualitatem. Qualitatem dico, quæ quales quidem dicuntur.

Alij ita definiunt: Qualitas est accidens absolutum consequens formam.

Alij vero sic definitionem faciunt. Qualitas est modus seu determinatio subiecti secundum esse accidentale, sic colligitur ex Divo Thomæ 1. 2. q. 49. art. 2.